

Магістр 2 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто авторські підходи щодо інноваційного розвитку підприємства, виокремлено його особливості з урахуванням впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища галузі, регіону та країни в цілому.

Аннотация. Рассмотрены авторские подходы по инновационному развитию предприятия, выделены его особенности с учетом влияния факторов внешней и внутренней среды отрасли, региона и страны в целом.

Annotation. The authors' approaches to innovative development of a company are considered, its features with the consideration of factors of external and internal environment of the area, region and country as a whole are singled out.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційний розвиток підприємства.

В умовах ринкових відносин ефективний розвиток економіки країни можливий лише в результаті застосування досягнень НТП та результатів інноваційної діяльності (ІД), і саме тому розвиток підприємства є особливо актуальним, і вимагає серйозної уваги та вивчення. Без гнучкого управління ІД та інноваційним розвитком неможливе ефективне виробництво, яке відкриває перед підприємствами нові можливості для підвищення рівня конкурентоспроможності та інноваційної активності як передумови стабільності й розвитку економіки країни в майбутньому.

Питання інноваційного розвитку підприємства наведені в наукових працях таких провідних вчених та фахівців, як: С.

Архієрев, Т. Близнюк, В. Гриньова, Т. Лепейко, В. Колесніченко, В. Коюда, О. Коюда, Н. Рак, Л. Федулова, Т. Франчук та ін. Метою статті є розкриття сутності інноваційного розвитку підприємства, його особливостей з урахуванням його середовища.

На основі розглянутих робіт [1 – 4] щодо економічних категорій "інновація", "інноваційна діяльність" та "інноваційний потенціал підприємства" слід підкреслити, що новостворена, удосконалена конкурентоспроможна технологія (продукція, послуга) та організаційно-технічні, виробничі, адміністративні та інші рішення у результаті їх використання (здійснення ІД) підприємством, на основі відповідного забезпечення (техніки, технології, ресурсного забезпечення тощо) для ІД, і є базою для інноваційного розвитку суб'єкта господарювання. Розкриття сутності інноваційного розвитку підприємства потребує розгляду та аналізу авторських підходів [1 – 4] до цього питання (табл. 1).

Таблиця 1

**Підходи вчених щодо визначення поняття
"інноваційний розвиток"**

Автор	Поняття
В. Голенко та інші	Інноваційний розвиток країни – це зміна пропорцій між галузями, всередині них, між окремими виробництвами, а також зміни в продуктивній та технологічній стратегіях підприємств, при яких реакція на динаміку факторів зовнішнього середовища (запити споживачів, наявність ресурсів, вплив з боку держави, громадськості та ін.) змінюється. Інноваційний розвиток галузі – це один з аспектів структурних перетворень в економіці або механізм створення і комерціалізації нововведень у конкретних виробничих системах залежно від предмета аналізу та специфіки завдань, поставлених перед дослідженням
А. Колодійчук	Інноваційний розвиток промисловості – це системний процес, який здійснюється на основі моделей та концепцій, базується на результатах науково-технічного прогресу, наслідком якого є стратегічний регулятивний вплив на промисловість, а підсумком якого є істотне

	покращення структури і якості промислового виробництва
І. Підкамінь та інші	Інноваційний розвиток – це шлях, який базується на поглибленні поєднання цілей підприємства, його підсистем, цілей кожної особистості, яка працює в колективі, вдосконаленні її діяльності та бізнес-процесів для досягнення загальних стратегічних цілей
А. Трифілова	Інноваційний розвиток – це економічна категорія, яка повинна формуватися за допомогою зіставлення економічного зростання підприємства на базі розробки та реалізації нових, удосконалених технологій
О. Шакура	Інноваційний розвиток – це процес збалансованого вдосконалювання різних сфер діяльності суб'єктів господарювання, на основі впровадження науково-технічних, організаційно-комунікаційних і фінансово-економічних інновацій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності, ділової активності, забезпечення фінансової стійкості, ліквідності й платоспроможності суб'єктів господарювання

Розглянуті поняття інноваційного розвитку дозволили виявити сутність інноваційного розвитку країни, галузі, регіону та підприємства:

1) інноваційний розвиток країни є зміною пропорцій між галузями, всередині них, між окремими виробництвами в стратегіях підприємства, при яких реакція на динаміку факторів зовнішнього середовища здійснюється у вигляді впроваджуваних результатів наукових розробок;

2) інноваційний розвиток галузі – це механізм створення і комерціалізації нововведень залежно від предмета аналізу та специфіки завдань, що забезпечує структурні перетворення в економіці та визначає конкурентоспроможність країни;

3) інноваційний розвиток регіону – це системний процес впровадження моделей, концепцій та результатів науково-технічного прогресу, результатом якого є істотне покращення структури і якості виробництва;

4) інноваційний розвиток підприємства – це: а) економічна категорія процесу зіставлення економічного зростання підприємства на базі розробки та реалізації нових та вдосконалених технологій; б) процес

збалансованого вдосконалення різних сфер діяльності суб'єктів господарювання, який спрямований на підвищення конкурентоспроможності, ділової активності, забезпечення фінансової стійкості, ліквідності й платоспроможності суб'єкта господарювання; в) шлях поєднання цілей підприємства, його підсистем, удосконалення його діяльності та бізнес-процесів для досягнення загальних стратегічних цілей суб'єкта господарювання.

На основі розглянутих точок зору [1 – 4] слід підкреслити, що інноваційний розвиток країни, галузі, регіону та підприємства полягає в тому, що, по-перше, інноваційний розвиток – це постійний процес зміни, створення, вдосконалення нововведень у виробництві, технології та стратегії суб'єкта господарювання; по-друге, результатом інноваційного розвитку є якісні зміни результатів діяльності, покращення структури та якості промислового виробництва, значне підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства і його продукції.

Розглянуті підходи (табл. 1) дозволили виявити особливості щодо інноваційного розвитку країни, галузі, регіону та підприємства (табл. 2).

Таблиця 2

Особливості інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

№ п/п	Особливість інноваційного розвитку	Сутність
Країна		
1	Зміна пропорцій	Процеси зміни пропорцій здійснюються на рівні країни, галузі, регіонів та підприємства. Вони пов'язані з міжгалузевими перетвореннями, можуть здійснюватися як усередині галузі, так і між окремими виробництвами. Результатом є якісні зміни в різних аспектах діяльності суб'єкта господарювання
Галузь		
2	Механізм створення та	Формується на рівні галузі, на конкретних виробничих системах. Його результатом є структурні перетворення в економіці, які

	комерціалізація	спрямовані на підвищення та покращення економічної ситуації країни в цілому
Регион		
3	Системний процес впровадження	Реалізується на основі моделей, концепції та результатів науково-технологічного прогресу, результатом якого є покращення структури і якості виробництва
Підприємство		
4	Економічна категорія	Вона здійснюється у результаті процесу зіставлення економічного зростання на базі інноваційних розробок та реалізації вдосконалених технологій. Результатом є оцінка рівня використання та реалізації нововведень у практичну діяльність підприємства
5	Процес збалансованого вдосконалення	Базується на впровадженні науково-технічних, організаційно-комунікаційних і фінансових інновацій, результатом даного процесу є підвищення конкурентоспроможності, ділової та фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства
6	Процес поєднання цілей підприємства, його підсистем	Послідовність дій, які базуються на вдосконаленні діяльності підприємства, його персоналу та бізнес-процесів, результатом яких є досягнення стратегічних цілей суб'єкта господарювання

Таким чином, інноваційний розвиток підприємства є системним процесом, який здійснюється у результаті створення, використання, удосконалення підприємством новоствореної або вдосконаленої продукції (технології, послуги, організаційно-технічні, виробничі та інші рішення) в ІД на базі відповідного забезпечення. Його результатом будуть якісні зміни стану підприємства на основі створення нової або вдосконалення вже існуючої продукції, яка буде відповідати найбільшою мірою потребам споживачів з урахуванням факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Наук. керівн. Коюда В. О.

Література: 1. Стратегия инновационного развития регионов России и роль университетских комплексов в модернизации образования / В. А. Голенков, В. Г. Степанов, В. Г. Садков и др. – М. : Машиностроение 1, 2003. – 286 с. 2. Колодійчук А. В. Управління інноваційним розвитком промисловості: підходи до визначення сутності понять [Електронний ресурс] / А. В. Колодійчук. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/9_NND_2012/Economics.doc.htm. 3. Трифилова А. А. Оценка эффективности инновационного развития предприятия / А. А. Трифилова. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 304 с. 4. Шакура О. О. Синтез системи механізмів управління інноваційним розвитком промисловості України [Електронний ресурс] / О. О. Шакура. – Режим доступу : http://librar.org.ua/sections_load.php?s=business_econom.